

SƏMİMİYYƏT VARSA...

Nəcməddin Mürvətov Siyəzəndə yaşayır, orta məktəblərin birində direktor işləyir, amma onu daha çox şair kimi tanıyırlar. Son illərdə bir neçə şeir kitabı çap olunub, tənqidçilər, şair dostları onun şeirləri barədə ürək sözlərini ifadə ediblər. Əlbəttə, əyalətdə yaşayan bir şairin buna daha çox ehtiyacı var, çünki qaynar ədəbi mühitdən bir qədər uzaqda yaşayırlar və bir şair kimi etiraf olunmaları ürəklərincədir.. Əslində, istedad üçün harada yaşamağının əhəmiyyəti yoxdur, tək ortada ŞEİR olsun.

Onun şeirləri səmimiyyət üstündə köklənib. Elə bir kitabının adı "Səmimiyyət istəyirə"dir. Bu kitab ədəbiyyatşünas-tənqidçi Nizami Tağısoy ön söz yazıb. Həmin ön sözdə də səmimiyyət duyulur. "Ümidlə bax gələcəyə, sabaha" kitabında isə tanınmış şair Qəşəm Nəcəfzadə səmimi ürək sözlərini ifadə edib. "Azərbaycan" jurnalının sonuncu (№ 7-8) nömrəsində də Nəcməddin müəllimin şeirləri ilə rastlaşdım.

Səmimi olmaq o deməkdir ki, sən ürəyindəki hissləri, duyğuları heç kimdən gizlətmirsən. Üzünü o insanlara tutursan ki, onlar səni başa düşməyə və sənin duyğularına şərik olmağa can atırlar. Həyat sevincləri, başının üstünü alan kədər, insanlarla ünsiyyət, dostluq, onların könlü dünyasına vaqif olmaq bu səmimiyyətin əsas cizgiləridir.

Hər hansı şairin şeirlərində ilk növbədə, onun lirik "mən"-i -şəxsiyyətinin izharı durur. O kimdir, onu hansı hisslər, fikirlər düşündürür, həyatında baş verən olaylar-sevinclər və kədərlər nədən gəlir.

Və bu tipli "etiraf" şeirlərində şairin dünyası gözlerimiz qarşısında canlanır.

"Mənim şeirlərim məktublarımdır" deyən şair, bu məktublarda ömrünün, gününün hekayətlərini danışır: bəzən özündən narazılığını bildirir, nədənsə, kimləndənsə küskünlüyünü etiraf edir:

**İşim təkçə: "onu apar bunu gətir"- xatirələr,
Səhvlərimi salır yada rəhm etmədən xəyallar da.
Olmasaydı onlar, Allah, bacavardım edim nələr,
Harda qərar tutardım mən, dayanmışam indii harda?**

**Şöhrət üçün deyil yox, yox, fəth istəyim o zirvəni,
Deyirdim ki, xeyrim dəyə insanlara lap daha çox.
Görən onda cəsəratim niyə belə qorxaq idi,
Çoxlarına çiçək idim, öz-özümə tuşlanan ox...**

Nəcməddin Mürvətovun şeirlərində onun keçdiyi ömür yolunun səhifələri canlanır.. Amma bunlar tərcümeyi-hal deyil, mənəvi dünyasının dünənki və

bu günkü görüntüleridir. Həmişə də həyatda bir çətinliyə rast gəlicə, üzünü Allaha tutur: "Sənsən ümid yerim, təkçə pənəhim, Bu günü ömrümə yazma, Allahım".

Onun şeirlərində bir payız ovqatı var. Payız haqqında bir neçə şeiri var və o şeirlərin hər birində çalışır ki, bu gözəl fəslin təbii gözəlliklərini canlandırсын.

**Göylər göz yaşını hey sıxıb tökür,
Təbiət saralır, solur payızda.
Sanki yer üzünə ağırlıq çökür,
Köksü dərd-qubarla dolur payızda.**

**Bürüyür hər yanı çiskin, çən, duman,
Dağ-daş ürkək-ürkək gözləyir qışı.
Nələr olacaqdansa qalan nigaran
Yalçın qayaların ağarır başı.**

"Köklənmişəm payıza" şeiri isə onun payızla "ünsiyyətindən" söz açır. Payız adamı- şair payıza qarışır.

Nəcməddin Mürvətovun şeirlərini təkçə lirik "mən"-in duyğularının ifadəsi ilə məhdudlaşdırmaq düz olmazdı. Şair olasan, mühitdə, məmləkətdə, cəmiyyətdə baş verən hadisə və olaylara münasibət bildirməyə bilməzsən. Onun İyirmi yanvar faciəsi ilə bağlı bir neçə şeiri var.

Bu şeirlərdə faciənin doğurduğu ağırlıq, günahsız insanların qətl olunması deyil, bu faciənin xalqın milli oyanışında qürura çevrildiyi əks olunur.

"Güllələr tarixin daş sinəsinə Yazdı qara həflə qala yadigar, Oldu qürur günü iyirmi yanvar". "Bu millət" şeiri isə unudulmaz şairimiz Bəxtiyar Vahabzadənin "Şəhidlər" poemasının fənalı ilə səsləşir:

**Haqqını əlindən zorla yağının
İyirmi yanvarda aldı bu millət.
Birləşib altında haqq bayrağının,
Qorxunu taxtından saldı bu millət.**

Nəcməddin Mürvətovun ithaf şeirləri də səmimiyyətin ifadəsi kimi diqqəti cəlb edir.

Bu tipli şeirlərdə tərif, tərənnüm, vəsf eləmək çalarları deyil, ithaf olunan şeirin qəhrəmanının mənəvi aləmidir.

Bu qəbildən Fərqanə Sehdiyevaya və Aybəniz Əliyara ithaf olunan şeirlər xüsusilə təsirlidir.

Aybəniz Əliyara Şabranda yaşayır, amma onun şair imici Şabrana sığışmır, bu gün o, müasir şeirimizin istedadlı nümayəndələrindən biri kimi diqqəti cəlb edir. Nəcməddin Mürvətovun şeirində də Aybəniz xanımın obrazı canlanır.

**Ustadına bərəkallah, Aybəniz,
Trafında fəth etmişən qəlbləri.
Hüduzsuzdur səndə ümman, göl,dəniz...**

Nəcməddin Mürvətov qəzəl də yazır və deyir ki, onun qəzəlləri mənə şeirlərindən daha çox xoş təəsir bağışladı.

Müqayisə üçün deyir ki, onun bəzi şeirlərində bir-birini döyəcəyən, təkrar edən misralar diqqəti cəlb edirsə, hərdən yerində oturmayan sözlər, ifadələr nəzərdən qaçmırsa, qəzəlləri necə deyir, əksər hallarda səliqəlidir, janrın tələbləri ilə səsləşir, misralar, beytlər arasında məntiqi əlaqə yerindədir, həm də əruzun qayda-qanunlarına riayət olunur. Sevgi şeirlərində olduğu kimi, qəzəllərində də əsas mövzu eşq və gözəllik, sevgi əzablarından doğan ayrılıqdır, hicrandır:

**Mənə məndən yaxınım, indii tamam yad oldun,
Sevincimdin, fərəhim, ağrı, aman, dad oldun.**

**Bacarmadım ki, siləm gül üzündən kölgəni, yox,
Əğyare meyl elədin, hey sevinib şad oldun.**

**Nəcməddinəm, gözümün nuru idin bil, şəksiz,
Köksümə damğalanan etibarsız ad oldun.**

Onun ustad Əliağa Vahiddən təsirləndiyi də şəksizdir. Amma bu təsir təqlidə çevrilir. Elə Vahidə həsr etdiyi bir qəzələ söhbətimə son qoyuram:

**Əxz elədim, bilirəm, hər nə ki var ustaddan,
Varlığımıza cəm olub min cürə var ustaddan.**

**O yonub, yontalayıb, ağılıma çəkib siğalı,
Edirəm aldığımi ələmə car ustaddan.**

**Dərk, düşüncəmə əkib bir elə hikmət ağacı,
Binadandır nə ki var, mənəki bar ustaddan.**

**Nəcməddinəm, özümə Vahidi ustad sanıram,
Haqq deyib, haqq yazıram, bax bu qərar ustaddan.**